

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. LOTNIKÓW POLSKICH

W MARCINOWICACH

opracowany na lata 2022-2026

Opracowała

Magdalena Horodyska-Garbiec
Doradca zawodowy, nauczyciel

Marcinowice, 29 września 2022 r.

Spis treści

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego SP im. Lotników Polskich w Marcinowicach ..	3
WSDZ aspekty prawne	3
Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ	3
Główne założenia WSDZ.....	3
Główne obszary działań w ramach WSDZ.....	4
Moduły doradcze w poszczególnych klasach - założenia programowe.....	5
Współpraca z podmiotami w WSDZ.....	7
Działalność szkolnego doradcy zawodowego	7
Zadania doradcy zawodowego.....	8
Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego	9
Ewaluacja.....	10

Doradztwo zawodowe to „proces pomagania jednostce w poznaniu i wykorzystaniu własnego potencjału edukacyjnego, zawodowego i psychologicznego, tak by osiągnęła ona optymalny poziom zadowolenia z siebie i była jednocześnie społecznie użyteczna”

Glenys Watt – Przewodnicząca Zespołu Komisji Europejskiej

WSDZ aspekty prawne

1. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017r.

Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

- Beata Golczewska – dyrektor szkoły,
- Magdalena Horodyska-Garbiec – doradca zawodowy,
- Nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego,
- Wychowawcy klas,
- Specjaliści szkolni: pedagog oraz psycholog.

Główne założenia WSDZ

wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia, preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,

- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.
- obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- ma charakter planowych działań (działania w ramach WSDZ nie mogą mieć charakteru doraźnego, sporadycznego, niezaplanowanego). Wszystkie **klasy 7, 8 Szkoły Podstawowej** objęte zostaną warsztatami grupowymi z **doradztwa zawodowego** oraz zajęciami indywidualnymi. Wszystkie **klasy 1,2,3,4,5,6 Szkoły Podstawowej** poza obowiązkowymi zajęciami edukacyjnymi z zakresu kształcenia ogólnego zorganizowane będą miały warsztaty z doradcą zawodowym lub wychowawcą z obszaru **orientacji zawodowej**, natomiast w **oddziałach przedszkolnych** obejmować będą **preorientację zawodową** realizowaną przez nauczycieli tych oddziałów.

- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Główne obszary działań w ramach WSDZ

A. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.
- pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.
- określenie zgodności predyspozycji uczniów.
- wskazywanie możliwości kształcenia w systemie poza oświatowym.
- poruszanie się na rynku pracy.
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, z adaptacją do nowych warunków, bezrobocie,
- rozwijanie postawy i umiejętności przedsiębiorczych poprzez prowadzone warsztaty oraz spotkania z przedstawicielami instytucji zewnętrznych w tym wizyty studyjne w zakładach pracy,
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie kompetencji transferowalnych,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Moduły doradcze w poszczególnych klasach - preorientacja i orientacja zawodowa:

- w oddziałach przedszkolnych
 - obejmują preorientację zawodową, „która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień”,
 - zajęcia realizowane są przez nauczycieli danego etapu edukacyjnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego, a także podczas wizyt zawodoznawczych,
- w klasach 1,2,3,4,5,6 SP
 - obejmują orientację zawodową, której celem jest „zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień”
 - zajęcia w formie warsztatów, z wykorzystaniem aktywnych form pracy - gry i zabawy z obszaru orientacji zawodowej zgodnie z programem WSDZ prowadzone przez nauczycieli danego etapu edukacyjnego na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego i dodatkowo wspomagane przez doradcę zawodowego, a także podczas wizyt zawodoznawczych.
- w klasach 7,8 SP
 - obejmują doradztwo zawodowe, którego celem jest „wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy”
 - zajęcia w formie grupowych warsztatów integracyjnych z elementami zawodoznawstwa,
 - dodatkowo w klasach 8 SP prowadzenie systematycznych konsultacji indywidualnych oraz zajęć grupowych z uwzględnieniem wyjść do placówek edukacyjnych, uczestniczeniu w forach edukacyjnych-zawodowych, intensywny trening konstruowania i planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej, warsztaty multimedialne,
 - obszar ten realizowany będzie na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego przez wszystkich nauczycieli, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem oraz na zajęciach z zakresu doradztwa

zawodowego prowadzonych przez specjalistę w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej a także w ramach wizyt zawodoznawczych.

Na wszystkich etapach treści programowe podzielone są na cztery obszary:

- Poznanie siebie,
- Świat zawodów i rynek pracy,
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno zawodowych.

B. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia służące wspomaganiu rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły, prezentowanie doświadczenia zawodowego z poszczególnych obszarów zawodowych,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej, współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi,
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- konsultacje doradcze dla chętnych rodziców i uczniów podczas dyżuru doradczego lub w umówionych terminach.

C. W ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu profilaktyki i wychowawczego,
- współpraca z wychowawcami poszczególnych klas
- współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym – współprowadzenie warsztatów, a także konsultacje poszczególnych uczniów u specjalistów,

- organizowanie wewnątrzszkolnych szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego dla nauczycieli i wychowawców – interdyscyplinarna współpraca,
- określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole, udostępnianie zgromadzonych materiałów oraz narzędzi każdemu zainteresowanemu wychowawcy, nauczycielowi.

Współpraca z podmiotami w ramach WSDZ

1. Praca szkolnego doradcy zawodowego.
2. Praca nauczycieli, wychowawców, pracownika biblioteki, pedagoga i psychologa szkolnego, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery na lekcjach, np.: godziny z wychowawcą, WOS –u, współuczestniczą w realizacji formy doradczej zwanej „rynkem pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi pracy, organizując spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami uczelni.
3. Współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świdnicy.

Działalność szkolnego doradcy zawodowego

Cele działania szkolnego doradcy zawodowego

- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia (zawodu) oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do roli pracownika (wolontariusza).
- Wprowadzenie młodszych uczniów w tematykę doradztwa zawodowego i kształtowanie ich świadomości edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Pomoc wychowawcom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach godzin wychowawczych.
- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
- Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu do realizacji w ramach WSDZ.
- Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie WSDZ.
- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.

Korzyści wynikające z działalności szkolnego doradcy zawodowego

Dla indywidualnych odbiorców:

- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców w szczególności aktualnej oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych.
- Poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Dla szkoły:

- Realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
- Integracja międzyszkolna - intensywna współpraca z różnymi szkołami i Urzędem Gminy.

Dla państwa i władz lokalnych:

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki.
- Podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu.
- Zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

Dla pracodawców:

- Zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów świadomych oczekiwań rynku pracy.

Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego

Podstawa realizacji zadań doradcy

Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez Dyrektora szkoły programu pracy realizacji WSDZ na dany rok szkolny. Wyznacznikiem opracowywania programu i planu pracy z uczniami, rodzicami i Radą Pedagogiczną są:

- Założenia programu i planu pracy doradcy zawodowego.
- Czas pracy szkolnego doradcy zawodowego.
- Aktywność i zaangażowanie uczniów.
- Możliwości organizacyjne.
- Dostępna baza i zaplecze merytoryczne.
- Liczebność beneficjentów działań doradczych.
- Możliwość współpracy i integracji działań doradczych z przedstawicielami Rady Pedagogicznej.
- Możliwość i skala współpracy z instytucjami rynku pracy, szkołami ponadpodstawowymi i ponadgimnazjalnymi.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- *Poradnictwo grupowe* - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania

pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych).

- *Rynek edukacyjny i pracy* - wizyty studyjne w szkołach ponadpodstawowych, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe, biura doradztwa personalnego i inne).
- *Informacja edukacyjno – zawodowa* - (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu), Krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:.

- Lekcji wychowawczych lub warsztatów doradczych prowadzonych przez doradcę zawodowego we wszystkich klasach.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Wycieczek zawodowych.
- Informacje na stronie internetowej szkoły z doradztwa zawodowego.

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego. Ewaluacja zawierać będzie również informacji pozyskane z badań doradcy:

- badanie losów absolwentów;
- badanie preferencji edukacyjnych przeprowadzone w klasie ósmej SP;

- badanie rodziców oraz prawnych opiekunów dotyczące potrzeb w obszarze doradztwa zawodowego na podstawie których zostaną opracowane warsztaty doradcze;
- oraz inne wg potrzeb doradcy.

*Prezentowano i rozgimowano przytykanie
na celownik RP dnia 29 września 2012 r.*

Intensywnie

Beata Golczewska
Dyrektor
Szkoły Podstawowej Lotników Polskich
w Marcinowicach
mgr Beata Golczewska